

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN
MET EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - September 2008 - nr. 38

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

Papier > p3

“Facilitatoren”
tot uw dienst

Vleermuizen > p6

Muggenvangers

Onze planeet > p7

Een afvalcontinent

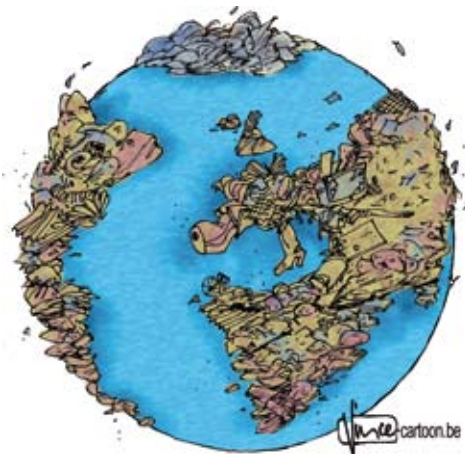
Groene Wandeling > p4 en 5

Een stevige wandeling
in hartje Brussel

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

Consumenten slecht geïnformeerd?

Uit de Europese Eurobarometer-enquête van maart 2008 blijkt dat 20 % van de Belgische consumenten zijn of haar consumptiegedrag aanpast omwille van het milieu. En dit terwijl 79 % verklaart 'bereid te zijn' om over te stappen op milieuvriendelijke producten. Vanwaar dan dit verschil? 42 % van de ondervraagden geeft aan onvoldoende geïnformeerd te zijn.

Daar willen we met dit magazine iets aan veranderen. Vertel dit door, want in principe zou 42 % van uw familieleden, vrienden en collega's graag van u horen welke acties en publicaties we voor ze hebben! Alle beetjes helpen, want we zijn met een miljoen Brusselaars, nietwaar?

20%

Duurzame wijken: de winnaars zijn bekend

Op initiatief van minister Evelyne Huytebroeck nodigde Leefmilieu Brussel de Brusselaars dit voorjaar uit om hun kandidatuur in te dienen voor de projectoproep 'Duurzame wijken'.

Energie besparen thuis, groenere en kindvriendelijke straten, nieuwe ontmoetingsplekken, gebruik van regenwater, schonere lucht, collectieve aankopen...

De jury had dit jaar de moeilijke taak te kiezen tussen de vele innovatieve en kwalitatief hoogstaande voorstellen. Na rijp beraad viel de keuze van de experts op: de wijk "Kersbeek" in Vorst, de wijk "Helmet" in Schaarbeek, de wijk "rond tramlijn 81" in Sint-Gillis, de wijk "Flagey" in Elsene de wijk "Pinoy" in Oudergem.

Info: om meer te weten over de winnaars van de wedstrijd van 2008 en om deel te nemen aan de volgende editie: www.leefmilieubrusel.be > Duurzame Wijken, of INFO-LEEFMILIEU op 02 775 75 75.

Zonder auto is het elke dag zondag!

In samenwerking met de 19 Brusselse gemeenten organiseert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 16 tot 22 september de zevende editie van de Week van Vervoering. Het orgelpunt van de week is de Autoloze zondag, die u toelaat om de stad onder een andere gedaante te (her)ontdekken. Samen met uw gezin, vrienden en vele anderen kan u opnieuw bezit nemen van de openbare ruimte. Scholen, verenigingen en wijkcomités zullen talrijke activiteiten organiseren rond het thema 'Geef zuurstof aan uw buurt'. Voor meer informatie over deze Week:

www.autolozezondag.irisnet.be

De eerste Slow Food-ontmoetingen om de smaak van Brussel te pakken te krijgen

Van 18 tot 21 september 2008 kan u kennismaken met Brussel als gastronomische hoofdstad waar men plaatselijke, kwaliteitsvolle voedingsproducten consumeert.

De ecogastronomische vereniging Slow Food promoot het plezier en de gezelligheid aan tafel, smaakopvoeding, het respect voor het leefmilieu en de biodiversiteit, de directe relatie tussen consumenten en producenten en de eerlijke vergoeding van die producenten. Bij deze gelegenheid organiseert Karikol, het Brussels Slow Food Convivium, een aantal activiteiten:

✂ De Slow Food circuits "lekkere, schone, eerlijke en plaatselijke" menu's zullen worden aangeboden in restaurants en grootkeukens.

✂ Neem deel aan de smaaklaboratoria: daarvoor worden de deuren opengezet bij producenten en vaklui in Brussel.

Info: www.karikol.be, www.slowfoodbe.be, www.slowfood.com, www.proefbrussel.be

Malika Hamza, voorzitter van Karikol - 0473 55 26 32

Nota voor de abonnees in het Brussels Gewest: het oktobernummer van *Mijn stad onze planeet*, een themanummer over energie, zal worden verspreid in alle bussen van het Brussels Gewest. U zult dat nummer dus niet op naam toegestuurd krijgen.

Mijn stad onze planeet

Maandelijkse publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel-BIM - Gulledele 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrusel.be - www.leefmilieubrusel.be V.U.: J.-P. Hannequart en E. Schamp. **HERLEZINGCOMITÉ:** Xavier Van Roy, Mathieu Molitor, Louis Grippa, Rik De Laet. **REDACTIE:** Saâd Kettani (www.karakter.be) **FOTO:** K.ractère: p. 1, 4, 5; Leefmilieu Brussel: p. 2; Ricaille: p. 3. **PRODUCTIE:** www.4sales.be © IBGE-BIM - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

Papier in de onderneming

Facilitatoren helpen u om VERSPLLING tegen te gaan

Nathalie Ricaille

Een Brusselse werknemer verbruikt ieder jaar meer dan 50 kg drukpapier en een scholier ongeveer 5 kg. Toch is het vrij gemakkelijk om in de papierberg te snoeien door verspilling te vermijden en enkele eenvoudige basisregels te volgen.

Om papier te maken is er hout, water en veel energie nodig. Energie die meestal afkomstig is van fossiele brandstoffen die bijdragen tot de opwarming van het klimaat. De impact van de papierproductie op het milieu is dus aanzienlijk. Papier efficiënter gebruiken en beter recycleren biedt alleen maar voordelen.

Leefmilieu Brussel helpt bedrijven papier te besparen door middel van advies en praktische kits op zijn website. Bovendien kunnen zij sinds begin 2008 met al hun vragen terecht bij de "Papierfacilitatoren" die hen de nodige raadgevingen zullen geven ter plaatse, per telefoon of via e-mail.

'Onze tussenkomst verloopt in drie fasen: de uitvoering van een audit, het opstellen van een actieplan en de interne communicatie omtrent de modaliteiten van het plan', aldus projectcoördinator Nathalie Ricaille.

De facilitatoren zijn echte experts die heel doelgericht tewerk gaan. 'In het Sheraton

Minder papier op kantoor? Het is mogelijk!

Hotel in Brussel bijvoorbeeld, werd heel wat papier verspild door het verschillende formaat van documenten uit de Verenigde Staten en Europa. Dit kon gemakkelijk worden opgelost door de grootte van de afdrucken aan te passen. In een andere onderneming stelden we vast dat de printers en de werkplekken te ver van elkaar verwijderd waren, waardoor werknemers hun geprinte documenten vergaten en meerdere keren opnieuw afdrucken. Door een individuele gebruikerscode te gebruiken, is iedere werknemer 'verplicht' eerst zijn code in te voeren op de printer die hij wil gebruiken.'

Ook u kunt papier besparen door enkele simpele regels in acht te nemen (zie kader).

De goede papierreflex

- ✿ Gebruik de achterkant van uw afdrucken als kladpapier.
- ✿ U overweegt de aankoop van een printer? Kies ook thuis voor een apparaat dat recto-verso afdrukt.
- ✿ Selecteer enkel dat gedeelte van het document dat u wilt afdrucken.
- ✿ Bekijk uw documenten in afdruckweergave voor u ze afdrukt. Wellicht kunt u zo een bladzijde sparen.
- ✿ Pas de grootte van uw marges, interlinie en lettertype aan.
- ✿ Print zoveel mogelijk recto-verso en gebruik beide zijden van het vel papier.
- ✿ Herlees uw document of laat het nakijken alvorens te printen.
- ✿ Bewaar en archiveer uw documenten en zelfs uw e-mails!

Info: www.leefmilieubruksel.be > Professionelen > Thema's > Afval > Minder papier

Papierfacilitatoren: 0800 85 775 of via fac.papier@ibgebim.be

Het hoekje van de leerkrachten

En op school?

De lagere en middelbare scholen in het Brussels Gewest verbruiken samen elk jaar 250 miljoen vellen papier. Slechts 5 % van het papier dat men aantreft in de gele afvalzakken blijkt aan beide kanten te zijn gebruikt, meer dan 70 % van de scholen gebruikt nooit recyclagepapier en het sorteren van papier en karton blijft ver achter in vergelijking met de gezinnen. Leefmilieu Brussel helpt u bij het opzetten van schoolcampagnes rond papier

door het aanbieden van pedagogische leermiddelen, animaties en vormingen. Vanaf het schooljaar 2008-2009 zullen verschillende scholen overigens kunnen beroep doen op de "Papierfacilitatoren".

Ontdek onze pedagogische leermiddelen in verband met papier op onze website www.leefmilieubruksel.be > Scholen > Minder papier op school > hulpmiddelen

Langs Brusselse BOSPADEN

De Groene Wandeling is een wandel- en fietstraject van maar liefst 60 kilometer, dat een verbazingwekkende diversiteit aan Brusselse landschappen doorkruist waaraan liefhebbers van mooie wandelingen hun hartje kunnen ophalen. Ontdek daarom de talrijke zijpaden van de hoofdstad dankzij de volledig bewegwijzerde Groene Wandeling.

Nieuwe toegankelijke gebieden

Als onderdeel van het Groene Netwerk van de hoofdstad*, biedt de Groene Wandeling de unieke mogelijkheid om een goed ingericht, beveiligd en bewegwijzerd parcours (zie kaart) rond de hoofdstad te volgen. 'Het concept dateert van begin jaren '90', aldus Joël Merlin, verantwoordelijke voor diverse projecten op het vlak van groene ruimten bij Leefmilieu Brussel. 'De Groene

Wandeling is een wandel- en fietsroute van 63 km rondom het Gewest, ideaal om voetgangers en fietsers massa's groene hoekjes van de hoofdstad te leren ontdekken. Vanaf de uitwerking van het project, waren we ons ervan bewust dat het erg ambitieus was. Daarom zijn we begonnen met korte, symbolische trajecten, zoals de bouw van voetgangersbruggen op het wandelpad langs de oude spoorlijn Brussel-Tervuren. Met onmiddellijk succes! Wandelaars waren dolenthousiast over het nieuwe natuurtraject dat ze aldus ontdekten. Beetje bij beetje hebben we steeds andere stukken aan het tracé toegevoegd, naarmate de terreinen beschikbaar kwamen en de onderhandelingen met andere instanties en de talrijke aanpassingswerken vorderden. Ieder jaar konden we zo nieuwe ruimten, die voorheen niet of nauwelijks toegankelijk waren, openstellen voor het publiek.'

Didactische bewegwijzering

Deze zomer werd de bewegwijzering van het volledige traject afgerond. Deze bewegwijzering laat toe het parcours te volgen en geeft ook gedetailleerde informatie over de doorkruiste gebieden.

Een gedragscode geeft nuttige informatie om, met respect voor de omgeving en de andere gebruikers, te genieten van de Groene Wandeling.

Bepaalde stroken van het traject zijn evenwel nog onvoldoende afgewerkt om een comfortabele wandeling mogelijk te maken. Hoewel het werk vlot vordert, blijft het een gigantische klus. Om de kwaliteit van het traject te garanderen, staan er momenteel meer dan dertig inrichtingswerken in de groene ruimten en wegwerkzaamheden op stapel.

Tal van landschappen

De Groene Wandeling is opgedeeld in 7 stukken, die in lengte variëren van 5 tot 10 km, en tal van landschappen doorkruisen. U kunt als wandelaar of fietser kiezen voor een kort traject in uw buurt of u wagen aan een langere wandel- of fietstocht rondom de hoofdstad.

'Aangezien we in Brussel zijn, hebben bepaalde gedeeltes onvermijdelijk een meer stedelijk karakter', verklaart Joël Merlin. 'Dit is ondermeer het geval wanneer de verbindingsweg tussen twee

PIERRE WYNANTS Een KOK in 't GROEN

Als echt Brussels Ketje, zoals hij zichzelf omschrijft, kent Pierre Wynants (restaurant Come Chez Soi) als geen ander de vele facetten van Brussel.

'Voor mij is Brussel een unieke stad, met een grote verscheidenheid aan culturen, talen, architectuurstijlen, gerechten en groene gebieden. Meer dan elders gaan in Brussel stad en natuur nog hand in hand. En aangezien ik in mijn

schaarse vrije uurtjes aan nordic walking doe, ben ik zeer gesteld op plekjes waar de natuur nog nadrukkelijk aanwezig is. Dankzij initiatieven zoals de Groene Wandeling zullen heel veel Brusselaars hun stad op een geheel nieuwe manier leren kennen of herontdekken.'

groene ruimten door een dichtbebouwd stedelijk gebied loopt. Want let op, de Groene Wandeling heeft niet alleen een recreatieve functie, ze is ook bedoeld om de Brusselaars de mogelijkheid te geven zich gemakkelijker door de stad te bewegen via kortere wegen. Het tracé sluit daarom aan op het openbaar vervoer.' ■

*Het Groene Network is een netwerk van groene verbindingen tussen de diverse groene ruimten in de stad: privé-tuinen, moestuinen, natuureservaten, parken, enz. Het Network heeft, naast een landschappelijke, ook een ecologische functie: omdat het toelaat bepaalde soorten zich van de ene groenzone naar de andere te verplaatsen, draagt het bij aan de biodiversiteit.

FEEST VAN DE GROENE WANDELING - 7 SEPTEMBER 2008

EEN FAMILIEHAPPENING VOOR FIETSCERS EN WANDELAARS!

Ieder jaar biedt het feest van de Groene Wandeling de gelegenheid om in een bijzonder gezellige sfeer kennis te maken met enkele van de mooiste groene plekken van de hoofdstad. Het feest vindt dit jaar plaats in het Scheutbos in Sint-Jans-Molenbeek, met op het programma:

14 uur (tot 15 uur) > vertrek van geleide fietstochten, richting het plateau Engeland en de Keyenbempt in Ukkel, landelijke gebieden die recent werden ingericht als natuurgebieden en zone met moestuintjes. Speciaal voor deze gelegenheid zullen fietsen met kinderzitjes en fietsen voor personen met beperkte mobiliteit beschikbaar zijn.

14.30 uur > vertrek van wandelingen (te voet) met natuurgids door het park en omgeving.

16.00 uur > samenkomst voor een hapje en drankje (aan democratische prijzen) in het Scheutbos. U kunt dan ook genieten van straatanimaties of deelnemen aan sportinitiatieven voor het hele gezin.

Het Scheutbos-park is bereikbaar met bus 46 (halte Moortebeek), bus 88 (halte Machtens), bus 49 (halte Machtens), bus 84 (halte Tamaris).

Info: 02 775 75 75 – www.leefmilieubrussel.be

DE GROENE WANDELING IN 7 DELEN

De Groene Wandeling is opgedeeld in 7 stukken die verschillende aspecten van het landschap van het Brussels Gewest belichten.

1 Het Zoniënwoud en het zuiden van Ukkel: in dit deel staat de natuurpracht van het Zoniënwoud en de talrijke groene ruimten van het zuiden van Ukkel centraal.

2 De Woluwevallei: een rustig traject dat u voert langs de vallei van de Woluwe, zijn bronnen in het Zoniënwoud, een aantal halfnatuurlijke sites en enkele grote landschapsparken die aangelegd werden aan het einde van de negentiende eeuw.

3 Tussen Zenne en Woluwe: gelegen in een meer verstedelijkt gebied, maakt dit traject gebruik van goed aangelegde

wegen die diverse charmante groene ruimten met elkaar verbinden.

4 De Zennevallei en de koninklijke parken: een uitstekende gelegenheid om kennis te maken met de talrijke groene ruimten in de buurt van het Koninklijk Domein en om de overblijfselen van het vroegere landschap van de Zennevallei te ontdekken.

5 De Molenbeekvallei: gelegen in het noordwestelijke deel van het Gewest, merkt u hier de opmerkelijke diversiteit van de groene ruimten langs de Molenbeekvallei.

6 Agrarische landschappen: een opmerkelijke kennismaking met de laatst overgebleven agrarische landschappen van de westkant van het Brussels Gewest.

7 Tussen Vogelzangbeek en Geleytsbeek: parcours doorheen het ongeschonden natuurschoon van de Vogelzangbeekvallei, de omgeving van het kanaal Brussel-Charleroi en de laaggelegen delen van de Geleytsbeekvallei.

Info: Leefmilieubrussel.be
Particulieren > Groene zones, fauna en flora > De Groene wandeling wat is dat?

Biodiversiteit

VLEERMUIZEN: de verborgen charmes van een MUGGENVANGER

Door hun apart uiterlijk hebben vleermuizen lange tijd een slechte reputatie gehad. Een even onnozele als hardnekkige mythe wil dat deze schattige kleine zoogdieren zich graag in het haar van argeloze wandelaars vasthaken. Volledig uit de lucht gegrepen uiteraard. Sommigen durven zelfs beweren dat vleermuizen de slechte gewoonte hebben dakpannen te verplaatsen om er hun nesten te bouwen... pure onzin. Wat veel mensen dan weer niet weten, is dat de vleermuis een 'natuurlijke insectenbestrijder' is die 's nachts grote hoeveelheden muggen en andere insecten verorbert.

Wist u dat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 17 verschillende soorten vleermuizen voorkomen (van de in totaal 19 inheemse soorten)? In de zomer huizen ze bij voorkeur in daken, zolders, muurspleten en boomholtes. In de winter verblijven ze meestal ondergronds en soms in boomholtes.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt 17 soorten vleermuizen.

Waar ze zich ook schuilhouden, vleermuizen genieten in het Brussels Gewest een volledige bescherming. U mag ze dus niet doden, vangen, of hun schuilplaatsen vernietigen. Er zullen binnenkort drie speciale beschermingszones voor vleermuizen (met ook heel zeldzame soorten) worden aangeduid. In deze zones, die ongeveer 14 % van het gewestelijke grondgebied beslaan, waakt Leefmilieu Brussel er in het bijzonder over dat het vleermuizenhabitat behouden blijft. Ook andere verblijfplaatsen zoals boomholtes

in bossen en parken en bepaalde gebouwen in openbare domeinen dragen onze aandacht weg.

DE NACHT VAN DE VLEERMUIS

Wilt u meer weten over vleermuizen? Op zaterdag 30 augustus organiseert Leefmilieu Brussel in het kader van de Europese Nacht van de Vleermuis geleide bezoeken op het terrein. Een niet te missen afspraak! Info: www.leefmilieubrusssel.be, www.vleermuis.be of op het nummer 02 775 75 75

WIST U DAT?

u zelf een goede leefomgeving voor vleermuizen kunt creëren door een vijver aan te leggen, bomen en heggen te planten, dode en holle bomen te laten liggen en het gebruik van pesticiden te vermijden.

Landelijk Brussel / 21 september 2008 Het platteland in hartje Brussel

Beleef een dagje op het platteland in het hartje van Brussel! Tijdens de Autoloze Zondag van 21 september wordt het Paleizen tussen 10 en 19 uur omgevormd tot Landelijk Brussel. Landelijke sfeer: 1.350 m² zacht gras, dierenboerderij,

taverne, muziekkiosk, fanfare, informatiedorp rond duurzame voeding en slowfoodmarkt, grootse picknick op het gras, ambachtelijke markt, informatiestands rond positieve economie, mobiliteitszone, speelruimte, animatie voor de kinderen. Kortom, een plezierige dag om door te brengen met het hele gezin en zich

te informeren over de sociale- en milieuaspecten van ons consumptiegedrag. Gratis openbaar vervoer.

Info: www.leefmilieubrusssel.be / www.picnicmeeting.org

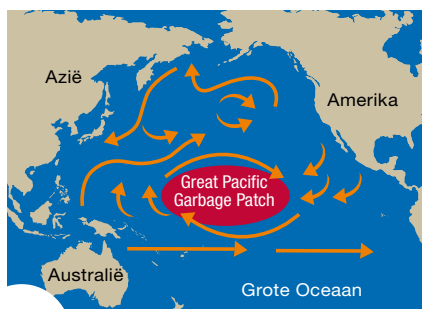

AFVALCONTINENT in de Stille OCEAAN

In het noordoosten van de Stille Oceaan, tussen Californië en Hawaï, voeren de zeestromen miljoenen tonnen afval naar een nieuw 'afvalcontinent'.

Dit artikel is bedoeld voor mensen die nog twijfelen aan het bestaan van een afvalprobleem. Miljoenen tonnen niet-afbreekbaar afval blijft tientallen jaren lang ronddobberen in de oceanen tot het uiteindelijk terechtkomt op een grote drijvende vuilnisbelt in de Stille Oceaan, de "Great Pacific Garbage Patch". Dit 'afvalcontinent' strekt zich uit over 3,43 miljoen km², een derde van het totale Europese grondgebied. Het gewicht van deze onderzeese afvalberg wordt geschat op 3,5 miljoen ton.

Alle afval dat meegevoerd wordt door zeestromen vormt één grote vuilnisbelt in de Stille Oceaan de "Great Pacific Garbage Patch".

Tachtig procent van het afval in de oceaan is afkomstig van het land en wordt meegevoerd door de rivieren. Een groot deel van dit afval bestaat uit wegwerp-artikelen van de consumenten: sluitdoppen, zakken, verpakkingen. Via de riolen, de Zenne, het kanaal, de Schelde en de Noordzee worden die meegenomen tot in de Stille Oceaan.

5 tips:

- gooi geen plastic weg op straat, in de natuur of op het strand
- gebruik herbruikbare tassen voor uw boodschappen
- koop in bulk
- vermijd overbodige plastic verpakkingen
- gebruik plastic waar mogelijk meer dan één keer

Bron en info:

www.unep.org, www.algalita.org

Plastic

Waar ligt de oorzaak voor dit fenomeen? Al meer dan 50 jaar wordt het afval uit de noordelijke rand van de Stille Oceaan aangetrokken door een grote maalstroom (circulaire stroming) en afgezet in dit afgelegen gebied. In het verleden werd het merendeel van dit afval afgebroken door micro-organismen, maar met de komst van plastic (90 % van het afval in onze oceanen) is dit niet langer het geval.

Zeefauna in gevaar

Volgens Marcus Eriksen, directeur onderzoek en onderwijs van de Algalita Marine Research Foundation, heeft een dergelijke ophoping van plastic negatieve gevolgen voor het milieu en indirect via de voedsel-

keten ook voor de mens. Volgens het Milieuprogramma van de Verenigde Naties sterven er ieder jaar ongeveer 100.000 zeezoogdieren en een miljoen vogels door de inname van plastic afval. Injectiespuiten, aanstekers, tandenborstels en ander afvalmateriaal werden allemaal teruggevonden in de maag van dode vogels.

Opruimen onmogelijk

Volgens Marcus Eriksen is het financieel niet haalbaar om dit gigantische stort midden in de oceaan op te ruimen. Wat is dan wel de oplossing? De enige oplossing ligt in een andere benadering van ons leefmilieu en het aanpassen van ons eigen consumptiegedrag. Iets om even bij stil te staan!

WIST U DAT ?

volgens Greenpeace 10 % van al het plastic afval uiteindelijk in de oceanen terechtkomt. Het duurt gemiddeld 500 tot 1000 jaar voor het plastic niet meer giftig is en de chemische bestanddelen zijn afgebroken.

22 tot 30 november 2008

Uw oplossingen voor minder afval?

Naar aanleiding van de 'Europese Week van de Afvalbeheersing', van 22 tot 30 november, roept Leefmilieu Brussel alle organisaties, scholen, verenigingen, wijkcomités, supermarkten en particulieren op om concrete acties op het terrein te organiseren.

Geïnteresseerd? Aarzel niet en schrijf u in via de website van Leefmilieu Brussel. Beschrijf uw actie en misschien kunt u ook genieten van de volledige mediaondersteuning en al het beschikbare sensibilisatiemateriaal van Leefmilieu Brussel.

Info: www.leefmilieubrusel.be

De Brusselse VLEERMUIZEN

Wist je dat er in Brussel 17 verschillende soorten vleermuizen leven? Sommige zijn zelfs heel zeldzaam. Ze wonen in oude gebouwen, kleine holtes en holle bomen. Vleermuizen zijn echte vliegende insectenvangers die heel nuttig zijn voor het milieu. Hoe kun je de verschillende soorten vleermuizen herkennen? Zeker niet eenvoudig.

Denk je dat jij het kan? Zoek dan de verschillen tussen deze twee schattige vliegende zoogdierjes.

Agenda

30/08 - EVENEMENT

DE EUROPESE NACHT VAN DE VLEERMUIS

Lees het artikel op bladzijde 6.

06/09 - GELEIDE WANDELING

HET POELBOS EN HET MOERAS VAN JETTE

Ontdekkingsstocht in twee regionale natuurreervaten die deel uitmaken van Natura 2008, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Voorzie laarzen en stapschoenen. Honden niet toegelaten. Laarbeeklaan 112, Jette (ingang Poelbos, tegenover het eindstation UZ Brussel bus 13, 14 en 53), 14:00 uur (einde voorzien om 16:30 uur). **Info: 02 245 55 00, jean.rommes@natagora.be**

07/09 - EVENEMENT

FEEST VAN DE GROENE WANDELING

Lees het dossier op bladzijde 4 en 5.

09/09 - OPLEIDING

EEN TUIN ZONDER PESTICIDEN? NIET ZO MOEILIJK!

Informatiesessie over ecologisch tuinieren. Algemene presentatie, tips & trucjes en recepten voor eigen gewassen. In samenwerking met Biloba vzw. Adres: nog te verduidelijken. Afspraak om 19:00 uur (geschatte duur: 1,5 uur). **Info: Biloba – 02 675 24 31 ('s avonds) – biloba.asbl@tele2allin.be**

21/09 - NATUUR

TREKVOGELS

Observatie van de doortocht van de eerste trekvogels. Voorzie laarzen. Honden niet toegelaten. Sint-Janskruidlaan (aan de ingang van het kerkhof van Anderlecht), 1080 Brussel (metro: station Eddy Merckx), 09:00 uur. **Info: 02 640 19 24, ccnavogelzangcbn@gmail.com**

21/09 - EVENEMENT

HET PLATTELAND IN HARTJE BRUSSEL

Lees het artikel op bladzijde 6. Paleizenplein, Brussel, 10-19 uur **Info: 02 775 75 75, www.leefmilieubrussel.be, www.picnicmeeting.org**

21/09 - EVENEMENT

AUTOLOZE ZONDAG

Lees het artikel op bladzijde 2. Leefmilieu Brussel. **Info: 0800 94 001, http://www.autolozezondag.irisnet.be/v2/nl/**

21/09 - OPLEIDING

WILDE HAAG

Informatiesessie over wilde hagen. Waarom moet je kiezen voor inheemse struiken? Wanneer en hoe plant je ze best? Jeugdherberg Jacques Brel, Delvaux-zaal, Zavelput 30, 1000 Brussel, 19-20:30 uur. Gratis. **Inschrijven: 02 775 75 75**

Vraag van de lezer

Gerecycleerd of niet?

Goedendag, ik heb een vraag over gerecycleerd papier: het wordt geacht beter te zijn voor het milieu, maar bij de recyclage worden talrijke chemische producten gebruikt om het geschikt te maken voor gebruik. Kunt u me zeggen wat te kiezen: gerecycleerd papier of niet?

Om papier te recyclen, moet het worden gewassen in een oplossing (soda, waterstofperoxide, zeep en complexvormers). Vervolgens wordt het afgeroomd en gefilterd. De bereiding van nieuwe papierpulp is meer belastend voor het milieu dan die van de gerecycleerde tegenhanger.

Kortom: door gerecycleerd papier te kiezen, vermindert u de milieueffecten, meer in het bijzonder wat de uitstoot betreft van broeikasgassen (-16 %), de kwaliteit van de ecosystemen (-55 %) en de waterverontreiniging (-55 %). Bovendien ligt het energieverbruik 60 % lager. Aarzel dus niet!

Een vraag over een specifieke milieuprobleem?

Stuur ze naar Mathieu Molitor, Leefmilieu Brussel, Guldelle 100, 1200 Brussel of mmo@ibgebim.be

22/09 TOT 03/10

- BIODIVERSITEIT

VEERTIENDAAGSE VAN HET ZONIËNWOUDE

Info: 02 775 75 75, www.leefmilieubrussel.be

25/09 - LEZING

BEHEER VAN TUINAFVAL

Tips en trucjes om de hoeveelheid snoeiafval te verminderen, kilo's tuinafval te voorkomen en wat overblijft correct te composteren.

Jeugdherberg Jacques Brel, Zavelput 30, 1000 Brussel. 19:30-22:00 uur. Gratis.

Inschrijvingen: 02 775 75 75

02/10 - OPLEIDING

OPLEIDING COMPOSTBEMESTING

Compostmeesters geven op 4 oktober een theoretische opleiding gevolgd door een praktijksessie. Groendienst gemeente Jette, Laarbeeklaan 120, 1090 Brussel, 19:30-22:00 uur. Gratis.

Inschrijvingen: 02 775 75 75

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: **02 775 75 75, abonnement@leefmilieubrussel.be of www.leefmilieubrussel.be**

